

ЈП „СРБИЈАШУМЕ“
Сектор за шумарство и заштиту животне средине
Одељење за планирање газдовања шумама

МЕРЕ ГАЗДОВАЊА У НСВ ШУМАМА

Мирјана Стингић, дипл.инж.шум.
Јелена Јездимировић, мастер инж.шум

Београд, 2023. године

17 Семенска састојина

За ову наменску целину приоритетна функција је производња одабраног шумског семена. Састојине ове наменске целине основане су са циљем да се мерама неге обликују у изузетно квалитетне састојине у којима ће се производити одабрано шумско семе применом савремене технологије.

У семенским састојинама треба спроводити перманентне активности које имају за циљ побољшање генетичког састава издвојених састојина и повећање уroda семена, и то:

- Уклањање инфериорних семенских стабала око и у семенским састојинама;
- Издвајање и обележавање семенских стабала;
- Евидентирање обилности цветања и урода (фенолошких појава);
- Стимулисање приноса семена проредима;
- Заштита од штеточина и болести;
- Стручна контрола над правилностима бербе и здравственог стања шишарица, плодова и семена;
- Контрола квалитета семена.

51 Парк природе – I степен заштите

55 Специјални резерват природе – I степена заштите

61 Строги резерват природе - I степен заштите

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра;

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

У строгом резервату природе забрањено је вршити радње и активности и обављати делатности које могу нарушити својства због којих су проглашени заштићеним природним добром (брање и уништавање биљака, узнемиравање, хватање и убијање животиња, увођење нових биолошких врста, мелиорацијски радови, разни облици привредног и другог коришћења и слично).

Посећивање строгог резервата природе у циљу образовања може се вршити на основу дозволе коју издаје управљач заштићеног подручја.

У строгом резервату природе забрањене су привредне и друге активности.

Забрањује се коришћење природних ресурса, изградња објеката, било какви радови и активности осим научних истраживања и праћење природних процеса, контролисане посете у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности; Дозвољено је и обележавање граница; спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, болести и пренамножења одређених биљних и животињских врста, реконструкција, санација и одржавања постојећих објеката од посебног значаја.

52 Парк природе – II степен заштите

56 Специјални резерват природе – II степена заштите

62 Строги резерват природе - II степен заштите

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра.

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

Режим заштите II степена забрањује изградњу објеката, радове и активности утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, а остале радове и активности ограничава на:

➤ регулацију и преграђивање водотока, формирање водоакмулација код којих вода која дотиче или се додатно задржава или акумулирана вода, ограничава на количину до укупно 10 милиона m³, мелиорационе и друге хидротехничке радове, на површину до укупно 5 ha;

➤ изградњу хидроелектрана појединачне снаге максимално до 5 MW;

➤ изградњу електрана на био-гас и то електрана снаге до укупно 1 MW, док се изградња соларних електрана ограничава на капацитет до укупно 50 kW;

➤ објекте туристичког смештаја, угоститељства, наутичког туризма, туристичке инфраструктуре и то на изградњу мањих објеката за презентацију природних вредности или објеката у традиционалном стилу који су у складу са потребама културног, сеоског и екотуризма и одржавање јавних скијалишта;

➤ изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре стамбених и економских објеката пољопривредних и шумских газдинстава, само на објекте који не утичу негативно на повољнији положај животињских или биљних врста, њихових станишта, природних вредности, лепоту предела, тресетишта;

➤ коришћење камена, глине и другог материјала на традиционалан начин на површину терена до 150 m²;

➤ објекте за конвенционално гајење домаћих животиња и ситне дивљачи у оквиру постојећих сеоских домаћинстава капацитета:

- до 1.000 места за бројлере;
- до 500 места за живину;
- до 10 места за говеда.

➤ риболов на рекреативни и научноистраживачки, с тим што се на појединим деловима водотока, који су значајни за репродукцију, може забранити;

➤ ловство на санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивање станишта дивљачи;

➤ сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста само на сакупљање на приватним парцелама;

➤ мере газдовања шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује умерено повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности

дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;

- одржавање постојећих пољопривредних монокултура;
- уношење врста страних за дивљи биљни и животињски свет регије у којој се налази заштићено подручје;
- примену хемијских средстава на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама, а за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност министарства надлежног за послове заштите природе (у даљем тексту: Министарство);
- сакупљање и транспорт неопасног отпада.

53 Парк природе – III степен заштите

57 Специјални резерват природе – III степена заштите

63 Строги резерват природе - III степен заштите

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра;

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

Режим заштите III степена забрањује изградњу објеката, радове и активности утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, а остале радове и активности ограничава на:

- изградњу других индустријских објеката и то на изградњу мањих објеката за претежно локалне потребе, као и изградњу енергетских објеката и мини хидроелектрана снаге максимално до 30 MW;
- изградњу електрана на био-гас и то електрана на био-гас снаге до укупно 5 MW, док се изградња соларних електрана ограничава на капацитет до укупно 100 kW;
- изградња ветрогенератора, и то само на изградњу у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III степена;
- изградњу асфалтних база на мање погоне, који се могу раставити, капацитета до укупно 50 t на сат само у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III степена;
- изградњу објеката туристичког смештаја и јавних скијалишта, инфраструктурне мреже и инфраструктурних објеката у складу са одрживим коришћењем природних вредности и капацитетом простора;
- складишта индустријске робе и грађевинског материјала и викендица, и то на рубне делове заштићеног подручја и уз постојећа насеља;
- експлоатацију и примарну прераду резерви минералних сировина и геотермалних ресурса на удаљености која су већа од 2–3 km од зона I и II режима заштите;
- образовање објеката за управљање отпадом, на мање објекте за управљањем отпадом, који служе за сакупљање, складиштење и третман неопасног отпада. Одлагање отпада је забрањено у границама заштићеног подручја, у складу са законом;
- изградњу насеља и ширење њихових грађевинских подручја, на изградњу унутар и око постојећих насеља и на изградњу индивидуалних

стамбених објеката и малих индустријски и привредних објеката. Није дозвољено ширење постојећих насеља у правцу подручја у режиму I и II степена заштите;

- риболов – на рекреативни, санациони и научноистраживачки, с тим што се на појединим деловима водотока, који су значајни за репродукцију, може забранити;

- лов – на потребе одржавања оптималне бројности и здравственог стања популација ловних врста;

- ловство – на заштиту, управљање, лов, коришћење популација дивљачи у ловишту, очување и мере на унапређењу станишта дивљачи и заштиту, уређивање и одржавање ловишта;

- формирање шумских монокултура алохтоних врста на шумском земљишту, осим у циљу спречавање ерозије и санације девастираних и неплодних површина;

- одржавање постојећих пољопривредних монокултура;

- примену хемијских средстава на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама, а за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност Министарства.

65 Заштићено станиште

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра;

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

68 Споменик природе

Споменик природе је мања неизмењена или делимично измењена природна просторна целина, објекат или појава, физички јасно изражена, препознатљива и/или јединствена, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидрографских, ботаничких и/или других обележја, као и људским радом формирана ботаничка вредност од научног, естетског, културног или образовног значаја.

На споменику природе забрањене су све радње и активности које угрожавају његова обележја и вредности.

Мере заштите споменика природе и начин његовог коришћења, ближе се одређују актом о проглашењу заштићеног подручја.

78 Парк шума

Природно или вештачки подигнута шума веће предеоне вредности намењена приоритетно функцији за одмор и рекреацију.

Мере газдовања шумама у оквиру приоритетно рекреативног коришћења су:

- избор врсте дрвећа на типолошкој основи уз могућност "уноса" у мањој мери и алохтоних врста дрвећа ако је то у интересу увећања естетске вредности комплекса;
- форсирање хетерогенијих структурних форми типа пребирне шуме, групимично-разнодобне шуме, двоспратних састојина и састојинама са причувцима;
- форсирање стабала (мерама неге) најразличитијих форми и облика;
- форсирање мешовитости уз једнак третман дрвећа, грмља и зељастих биљака;
- форсирање ређег склопа уз искључивање закоровљавања;
- неговање различитих облика ивице шуме избегавајући затворене ивице;
- успостављање најповољнијег односа обраслих и необраслих површина водећи рачуна о карактеристикама екосистема;
- мелиорација пашњачких и ливадских површина;
- маскирање објеката који умањују рекреативну вредност комплекса;
- уређење видиковца;
- изградњу довољне густине саобраћајница посебно шетних и трим стаза;
- изградњу пратеће инфраструктуре за активан и пасиван рекреативни одмор као и изградњу водовода до најзначајнијих пунктова;
- изградњу табли обавештења, пратеће сигнализације и др.

81 Предео изузетних одлика – I степен заштите

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра.

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе, а забрањује се коришћење природних ресурса, изградња објеката, било какви радови и активности осим научних истраживања и праћење природних процеса, контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности. Дозвољено је обележавања граница; спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, болести и пренамножења одређених биљних и животињских врста, реконструкција, санација и одржавања постојећих објеката од посебног значаја.

82 Предео изузетних одлика – II степен заштите

84 Споменик природе – II степен заштите

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра;

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

Режим заштите II степена забрањује изградњу објеката, радове и активности утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, а радове и активности ограничава на:

➤ регулацију и преграђивање водотока, формирање водоакмулација код којих вода која дотиче или се додатно задржава или акумулирана вода, ограничава на количину до укупно 10 милиона m³, мелиорационе и друге хидротехничке радове, на површину до укупно 5 ha;

➤ изградњу хидроелектрана појединачне снаге максимално до 5 MW;

➤ изградњу електрана на био-гас и то електрана снаге до укупно 1 MW, док се изградња соларних електрана ограничава на капацитет до укупно 50 kW;

➤ објекте туристичког смештаја, угоститељства, наутичког туризма, туристичке инфраструктуре и то на изградњу мањих објеката за презентацију природних вредности или објеката у традиционалном стилу који су у складу са потребама културног, сеоског и екотуризма и одржавања јавних скијалишта;

➤ изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре стамбених и економских објеката пољопривредних и шумских газдинстава, само на објекте који не утичу негативно на повољнији положај животињских или биљних врста, њихових станишта, природних вредности, лепоту предела, тресетишта;

➤ коришћење камена, глине и другог материјала на традиционалан начин на површину терена до 150 m²;

➤ објекте за конвенционално гајење домаћих животиња и ситне дивљачи у оквиру постојећих сеоских домаћинстава капацитета:

- до 1.000 места за бројлере;
- до 500 места за живину;
- до 10 места за говеда.

- риболов на рекреативни и научноистраживачки, с тим што се на појединим деловима водотока, који су значајни за репродукцију, може забранити;
- ловство на санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивање станишта дивљачи;
- сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста само на сакупљање на приватним парцелама;
- мере газдовања шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује умерено повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;
- одржавање постојећих пољопривредних монокултура;
- уношење врста страних за дивљи биљни и животињски свет регије у којој се налази заштићено подручје;
- примену хемијских средстава на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама, а за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност министарства надлежног за послове заштите природе (у даљем тексту: Министарство);
- сакупљање и транспорт неопасног отпада.

83 Предео изузетних одлика – III степен заштите

85 Споменик природе – III степен заштите

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра;

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

Режим заштите III степена забрањује изградњу објеката, радове и активности утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, а радове и активности ограничава на:

- изградњу других индустријских објеката и то на изградњу мањих објеката за претежно локалне потребе, као и изградњу енергетских објеката и мини хидроелектрана снаге максимално до 30 MW;
- изградњу електрана на био-гас и то електрана на био-гас снаге до укупно 5 MW, док се изградња соларних електрана ограничава на капацитет до укупно 100 kW;
- изградња ветрогенератора, и то само на изградњу у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III степена;
- изградњу асфалтних база на мање погоне, који се могу раставити, капацитета до укупно 50 t на сат само у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III степена;
- изградњу објеката туристичког смештаја и јавних скијалишта, инфраструктурне мреже и инфраструктурних објеката у складу са одрживим коришћењем природних вредности и капацитетом простора;

- складишта индустријске робе и грађевинског материјала и викендица, и то на рубне делове заштићеног подручја и уз постојећа насеља;
- експлоатацију и примарну прераду резерви минералних сировина и геотермалних ресурса на удаљености која су већа од 2–3 km од зона I и II режима заштите;
- образовање објеката за управљање отпадом, на мање објекте за управљањем отпадом, који служе за сакупљање, складиштење и третман неопасног отпада. Одлагање отпада је забрањено у границама заштићеног подручја, у складу са законом;
- изградњу насеља и ширење њихових грађевинских подручја, на изградњу унутар и око постојећих насеља и на изградњу индивидуалних стамбених објеката и малих индустријски и привредних објеката. Није дозвољено ширење постојећих насеља у правцу подручја у режиму I и II степена заштите;
- риболов – на рекреативни, санациони и научноистраживачки, с тим што се на појединим деловима водотока, који су значајни за репродукцију, може забранити;
- лов – на потребе одржавања оптималне бројности и здравственог стања популација ловних врста;
- ловство – на заштиту, управљање, лов, коришћење популација дивљачи у ловишту, очување и мере на унапређењу станишта дивљачи и заштиту, уређивање и одржавање ловишта;
- формирање шумских монокултура алохтоних врста на шумском земљишту, осим у циљу спречавање ерозије и санације девастираних и неплодних површина;
- одржавање постојећих пољопривредних монокултура;
- примену хемијских средстава на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама, а за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност Министарства.

99 Природна реткост

Режим заштите подразумева скуп мера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног природног добра;

Режими заштите и границе делова заштићеног подручја са различитим режимима заштите утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја на основу студије заштите.

Мере газдовања шумама у заштићеним подручјима су усклађене са режимима заштите и условима Завода за заштиту природе.

19 Заштита вода (водоснабдевања) I степена

20 Заштита вода (водоснабдевања) II степена

21 Заштита вода (водоснабдевања) III степена

У шуме чија је основна функција заштита вода I, II и III степена спадају све шумске површине које су законски, а у одговарајућим планским документима, издвојене као области у функцији заштите вода (водоснабдевања) и заштите лековитих извора. У шуме са основном функцијом заштите вода спадају и површине које законски нису утврђене као заштитне шуме водоснабдевања, а стручном проценом представљају значајне површине прикупишта и изворишта вода и уже заштитне зоне око водотока.

Истим планским документима утврђују се и одредбе за заштиту, а пре свега забрана обављања делатности и/или ограничења коришћења за дату област.

У шумама за заштиту вода сви радни поступци, шумска техника и уопште припрема у шуми морају се прилагодити следећим захтевима заштитне функције:

- у условима где је то могуће форсирати, полазећи од карактеристика врста, пребирно-групимични узгојни облик;
- у условима где није могуће обезбедити групумично-пребирну сечу структурни циљеви су двоспратне и вишеспратне састојине;
- искључивање великоповршинског газдовања у зони заштите;
- посебно у поплавним областима форсирања врсте са јако израженим кореновим системом (срчаницом);
- избор врста дрвећа на типолошкој основи (у условима где основа постоји);
- пошумљавање необраслих површина;
- смањење механизације при газдовању овим шумама на најмању могућу меру;
- искључити технологију производње крупних дрвних сортимената;
- остављање грађевине у састојини уз потпуну успоставу шумског реда;
- мања густина шумских путева;
- одмицање линије пута од главних водотока на одређена растојања (најмање 50м);
- обележавање на терену водопривредног подручја;
- потпуна забрана употребе хемијских средстава у радовима на заштити и нези шума;
- ограничење паше на заштићеном подручју.

24 Заштита од вода (водозаштита)

Приоритетна функција ових наменских целина је заштита насипа и водних објеката од штетних утицаја таласа реке. Поред ове приоритетне функције шуме ове наменске целине испуњавају и друге функције шума (као допунске функције): производња техничког дрвета, производња кисеоника (специфичне и врло значајне), заштита природе, рекреативне, образовне и др.

Мере газдовања у овим шумама се огледају у:

- избору врста дрвећа на типолошкој основи;
- у условима где је то могуће форсирати, полазећи од биолошких особина врста, пребирни узгојни облик;
- у условима где није могуће обезбедити пребирну структуру, циљеви су двоспратне и вишеспратне састојине;
- искључивању великоповршинског газдовања;
- искључивање чисте сече;
- посебно у поплавним областима форсирање врста са јако израженим кореновим системом (срчаницом);
- оптимална шумовитост - пошумљавање необраслих површина;
- искључивање технологије производње крупних дрвних сортимената;
- смањење механизације при газдовању на најмање могућу меру;
- забрана коришћења тешке технике за извлачење (само сајле) у подручјима извора и потока, без препречавања текућих вода;
- коришћење биолошког уља при употреби механизације;
- сипање и пресипање горива увек у највећој могућој удаљености од вода;
- остављање грађевине у састојини уз потпуну успоставу шумског реда;
- мања густина шумских комуникација;
- одмицање линије пута од главних водотока на одређена растојања (најмање 50м);
- потпуна забрана употребе хемијских средстава у радовима на заштити и нези шума;
- ограничење паше на заштићеном подручју;
- забрана рекреативног коришћења;
- обележавање на терену водопривредног подручја.

26 Заштита земљишта од ерозије

Заштитна шума земљишта штити своје станиште, као и суседне (околне) површине од дејства ерозије (водом, снегом, ветром), испошћавања, одрона и клизишта.

Основни ефекат заштитне шуме земљишта је спречавање испирања земљишта и дугорочна заштита његове стабилности.

Мере газдовања шумама у циљу испуњења функције шума - противерозиона заштиту земљишта су:

- избор врста на типолошкој основи или природној потенцијалној вегетацији (посебно на клизиштима форсирати стабла са кореном срчаницом);
- пошумљавање свих необраслих површина шумом на којима је констатована јака или екцесивна ерозија;
- формирање двоспратних и вишеспратних састојина;
- форсирање изданаčkih шума на двослојним земљиштима и руч теренима у циљу осигурања мањег тежишног оптерећења површина шумским покривачем (под претпоставком да је изданачка шума по правилу нешто нижих запремина код исте врсте дрвећа), а тиме и тежине;
- смањивање процеса подмлађивања на минималну површину, пре свега продужетком опходње у овим шумама;
- искључивање и забрана чистих, велико-површинских облика сеча као начина газдовања;
- искључити производњу дугачких сортимената;

- обавезно у технологији израде шумских сортимената кресати гране и остављати их у састојини после сече;
- смањење механизације при газдовању овим шумама на минималну потребну меру;
- сечу и извлачење сортимената ограничити на зимски период;
- забранити спуштање и извлачење стабала по линији највећег пада терена;
- густину шумских комуникација свести на минимум;
- путеве редовно одржавати са чистом дренажом;
- при пројектовању и изградњи, трасе шумских комуникација, посебно влака, максимално прилагођавати конфигурацији терена (праћењу изохипси);
- ограничити испашу стоке, а посебно ограничити бројност дивљачи (глодфара) на угроженом подручју;
- превентивна заштита шума од шумских штеточина (енто и фито порекла), као и од пожара;
- обележавање подручја захваћеног јаком и ексцесном ерозијом директно на терену.

31 Клима-заштитна шума

Приоритетна функција ове наменске целине је заштита шума које ублажавају климу око насеља, око рекреативних објеката, заштита пољопривредне површине од температурних екстрема и претераног дејства ветра. Ове шуме треба да обухватају локалну шуму која се издваја у односу на рељеф и правац дувања ветрова, као и регионалну шуму која се издваја у односу на просторни распоред насеља, рељеф и правац дејства штетних утицаја. Све мере газдовања су усмерене ка испуњењу клима заштитне функције шума и дефинисане су основама газдовања шумама (мањи интезитет сече, прелазно газдовање и др.).

47 Заштитна шума од погледа

Ова наменска целина утврђена је самим постојањем објеката који се штити од погледа. Ова функција може се дефинисати и као привремена функција, односно постојаће све дотле док постоји наведени објекат.

Функционални захтеви огледају се у:

- превентивној заштити шума;
- уношењу четинара;
- изградњи затворене ивице шуме;
- изградњи вишеспратних састојина итд.

50 Заштитна шума саобраћајница

Шума која служи за заштиту саобраћајних путева и заштиту сигурности у саобраћају. Њено дејство се огледа у спречавању одрона од камена и завејавања снегом, заштити (сигурности) тела пута од одроњавања, побољшању односа у зонама јаких ветрова, побољшању оптичког вођења на путевима са много кривина и на покретљивом терену, ивице шуме богате променама могу да смање замор учесника у саобраћају.

У овим састојинама се спроводе само мере неге.

66 Стална заштита шума (изван газдинског третмана)

Шумске површине стално заштитног карактера у којима нема газдинских интервенција (углавном се то односи на шуме на горњој граници шумске вегетације, шуме на изузетно врлетним нагибима, шуме у клисурама и сл.). Сами еколошки (орографски) услови су одлучујући фактор да се ове састојине препусте природним процесима развоја и да се ставе ван газдинског третмана.

73 Рекреативно-туристички центар

77 Излетиште

98 Шуме у оквиру урбанизованих зона

Законом утврђене шумске површине у оквиру паркова, парк шума, паркова природе, шума за рекреацију и излетишта.

Рекреација подразумева било који облик физичке или психолошке ревитализације путем добровољног провођења слободног времена у природи. При томе су обухваћени следећи видови активности: шетња, алпинизам, планинарење, скијање, трчање, јахање, лов, различите спортске активности ако за то постоје изграђени терени у шуми, разгледање и др. Често се у оквиру шуме налазе и водене акумулације, па су омогућене бројне спортско-рекреативне активности на води.

Мере газдовања шумама у оквиру приоритетно рекреативног коришћења су:

- избор врсте дрвећа на типолошкој основи уз могућност "уноса" у мањој мери и алохтоних врста дрвећа ако је то у интересу увећања естетске вредности комплекса;
- форсирање хетерогенијих структурних форми типа пребирне шуме, групимично-разнодобне шуме, двоспратних састојина и састојинама са причувцима;
- форсирање стабала (мерама неге) најразличитијих форми и облика;
- форсирање мешовитости уз једнак третман дрвећа, грмља и зељастих биљака;
- форсирање ређег склопа уз искључивање закоровљавања;
- неговање различитих облика ивице шуме избегавајући затворене ивице;
- успостављање најповољнијег односа обраслих и необраслих површина водећи рачуна о карактеристикама екосистема;
- мелиорација пашњачких и ливадских површина;
- маскирање објеката који умањују рекреативну вредност комплекса;
- уређење видиковца;
- изградњу довољне густине саобраћајница посебно шетних и трим стаза;
- изградњу пратеће инфраструктуре за активан и пасиван рекреативни одмор као и изградњу водовода до најзначајнијих пунктова;
- изградњу табли обавештења, пратеће сигнализације и др.

70 Археолошко налазиште**96 Меморијални природни споменик (шуме историјско-меморијални споменици)****97 Шуме око историјских и меморијалних комплекса**

У случају законски издвојених површина усваја се и примењује забрана обављања делатности или ограничења у коришћењу у складу са прописима којима је установљено заштићено подручје.

Газдовање шумама у оквиру меморијалних и културно историјских споменика треба спроводити на начин да се постигне трајно естетско и функционално уређење ширег споменичког подручја.

У овим шумама се спроводи ограничено и контролисано коришћење природних богатстава, док се активности у простору врше у мери која омогућава унапређивање стања и презентацију укупног подручја без последица по његове примарне вредности.

Мере газдовања шумама у оквиру приоритетно рекреативног коришћења су:

- избор врсте дрвећа на типолошкој основи уз могућност "уноса" у мањој мери и алохтоних врста дрвећа ако је то у интересу увећања естетске вредности комплекса;
- форсирање хетерогенијих структурних форми типа пребирне шуме, групимично-разнодобне шуме, двоспратних састојина и састојинама са причувцима;
- форсирање стабала (мерама неге) најразличитијих форми и облика;
- форсирање мешовитости уз једнак третман дрвећа, грмља и зељастих биљака;
- форсирање ређег склопа уз искључивање закоровљавања;
- неговање различитих облика ивице шуме избегавајући затворене ивице;
- успостављање најповољнијег односа обраслих и необраслих површина водећи рачуна о карактеристикама екосистема;
- мелиорација пашњачких и ливадских површина;
- маскирање објеката који умањују рекреативну вредност комплекса;
- уређење видиковца;
- изградњу довољне густине саобраћајница посебно шетних и трим стаза;
- изградњу пратеће инфраструктуре за активан и пасиван рекреативни одмор као и изградњу водовода до најзначајнијих пунктова;
- изградњу табли обавештења, пратеће сигнализације и др.